

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/14

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/727
Karar No. 2025/3813
Tarihi: 24.04.2025

- SENDİKA GENEL MERKEZİNİN ŞUBESİNE EKSİK ÜST KURUL DELEGE SAYISI BELİRLEDİĞİ
- ŞUBE GENEL KURULUNUN BELİRLenen SAYIDA ÜST KURUL DELEGESİ SEÇTİĞİ
- ŞUBE GENEL KURUL İPTAL DAVASININ RET EDİLEREK KESİNLEŞMİŞ OLDUĞU
- EKSİK ÜST KURUL DELEGESİ BİLDİRİLDİĞİNİN TESPİTİNDE HUKUKİ YARARIN KALMAMIŞ OLMASI

ÖZETİ: Dava dilekçesi ile 11.12.2022 tarihli Şube Genel Kurulunda seçilecek üst kurul delege sayısına itiraz edilerek tespit davası açılmış ise de anılan Şube Genel Kurulunun iptaline yönelik açılan tek davanın reddine karar verildiği ve kararın Dairemizin 2025/3587 Esas, 2025/3812 Karar sayılı kararı ile onandığı, Genel Kurulun yahut seçim sonuçlarının iptaline yönelik başkaca bir dava da bulunmadığı görülmektedir.

Belirtmek gerekir ki, bir dava şartı olarak hukuki yararın varlığını kabul etmek için davacının, mevcut hukuki durumunu değiştirecek ve iyileştirecek bir hükme ihtiyaç duyması gerekir. Davacının bu ihtiyacı kişisel, güncel ve hukuki nitelikte olmalıdır. Hukuki yararı dava şartı olarak düzenleyen 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114. maddesinin gerekçesinde de bu husus açıkça vurgulanmıştır. Hukuki yarar bir dava şartı olup hüküm kesinleşinceye

kadar davada hukuki yararın mevcut olması gerekmektedir (Emel Hanağası, Davada Menfaat, Ankara, Birinci Baskı, 2009, s.155, 341-344).

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgular karşısında, somut uyuşmazlıktaki tespit talebi bakımından davacının hukuki yararı kalmamıştır. Bu itibarla davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin Kristal-İş Sendikası Balıkesir Şubesi sendika üyesi olduğunu, Balıkesir Şubesinin 11.12.2022 tarihinde gerçekleştireceği şube olağan genel kuruluna ilişkin şube yönetimi tarafından genel merkezden mutabakat istendiğini, bu mutabakat talebine davalı genel merkez tarafından 08.11.2022 tarihli ve 2022/419 sayılı yazı ile muvafakat verildiğinin haricen öğrenildiğini, ilgili yazı içeriğinde davalı tarafından Balıkesir şube seçimine ilişkin muvafakatlerinin olduğu belirtilmekle birlikte şube üst kurul delege sayısının ise toplam 20 olduğunun belirtildiğini, sendikanın diğer şubeleri nezdinde yapmış oldukları araştırmada müvekkilinin üyesi bulunduğu Balıkesir şubesi olağan genel kurulundan daha önce olağan genel kurullarını gerçekleştiren diğer şubelere verilen üst kurul delege sayıları ile Balıkesir şubeye verilen üst kurul delege sayısı arasında farklılıklar olduğunu, davalı genel merkez tarafından üst kurul delegeleri belirlenirken Balıkesir şubesine ayırım yapıldığını ve hak etmiş olduğu delege sayısından eksik üst kurul delege sayısı verildiğini tespit ettiklerini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle Balıkesir şubeye verilen üst kurul delege sayısının iptali ile seçilecek olan üst kurul delege sayısının 29 olarak düzeltilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacı tarafça açılan dava ile müvekkili Sendika genel merkezi tarafından Balıkesir şubeye verilen üst kurul delege sayısının iptali ile seçilecek üst kurul sayısının 29 olarak düzeltilmesi gerektiğinin iddia ve talep edildiğini, Sendika Tüzüğü'nün 42. maddesi gereği itiraz süresinin 1 hafta olduğunu, süresi içinde itiraz yapılmadığını, Sendika Tüzüğü'nün 15, 29 ve 42. maddeleri gereğince mevzuata uygun şekilde delege sayılarının belirlendiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; şubelere verilen üst kurul delege sayılarının ortalama 30 üyeye bir delege düşecek şekilde belirlendiği, Balıkesir şubesinin ise 43 üyeye bir üst kurul delegesi belirlendiği, söz konusu durumun eşitlik ve temsilde adalet ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; başvurunun esaslanarak reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; cevap dilekçesinde belirttiği ve istinaf dilekçesinde tekrarladığı sebepleri ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, sendika genel merkez genel kuruluna şubeden katılacak üst kurul delege sayısının tespiti istemine ilişkindir.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "Genel kurulun oluşması" kenar başlıklı 10. maddesi şöyledir:

"(1) Kuruluşların genel kurulu, tüzüğüne göre üye veya delegelerden oluşur. Kuruluş ve şubelerin yönetim, denetleme ve disiplin kurulu üyeleri, bu sıfatla kendi genel kurullarına delege olarak katılır.

(2) Delege sıfatı, bir sonraki olağan genel kurul için yapılacak delege seçimi tarihine kadar devam eder.

(3) Delege seçiminin usul ve esasları kuruluşun tüzüğü ile belirlenir. Ancak tüzüklere delege seçilebilmeyi engelleyici hükümler konulamaz."

Sendika Tüzüğü'nün 15. maddesi şöyledir:

"Sendika Genel Merkez Genel Kurulu, sendikanın en yüksek ve yetkili organı olup, bağlı şubelerin genel kurullarında üye sayılarına oranla seçilecek 200 delege ile, sendika Genel Merkez Yönetim Denetleme ve Disiplin kurulları asil üyelerinden oluşur."

Sendika Tüzüğü'nün 42. maddesinin ilgili cümlesi şöyledir:

"Genel Merkez delegelerinin seçiminden en az 15 gün önce şubenin kaç delege seçeceği Genel Merkez yönetim Kurulunca belirlenerek şubeye bildirilir."

Dosya içeriğinden, davalı Sendika Balıkesir şubesi tarafından 11.12.2022 tarihinde Şube Olağan Genel Kurulu yapılabilmesi için Sendika Tüzüğü'nün 30. maddesi gereğince Genel Merkezden mutabakat istendiği, Sendika Tüzüğü'nün 42. maddesinde de Genel Merkez Genel Kuruluna katılmak üzere şubeden kaç üst kurul delegesi seçileceğinin Genel Merkez tarafından şubeye bildirileceğinin düzenlendiği, bu doğrultuda Genel Merkez tarafından 08.11.2022 tarihli yazı ile

Balıkesir şubesine bildirilen üst kurul delege sayısının 20 olduğu, 11.12.2022 tarihli Şube Genel Kurulunda da 20 üst kurul delege seçildiği anlaşılmaktadır.

Dava dilekçesi ile 11.12.2022 tarihli Şube Genel Kurulunda seçilecek üst kurul delege sayısına itiraz edilerek tespit davası açılmış ise de anılan Şube Genel Kurulunun iptaline yönelik açılan tek davanın reddine karar verildiği ve kararın Dairemizin 2025/3587 Esas, 2025/3812 Karar sayılı kararı ile onandığı, Genel Kurulun yahut seçim sonuçlarının iptaline yönelik başkaca bir dava da bulunmadığı görülmektedir.

Belirtmek gerekir ki, bir dava şartı olarak hukuki yararın varlığını kabul etmek için davacının, mevcut hukuki durumunu değiştirecek ve iyileştirecek bir hükme ihtiyaç duyması gerekir. Davacının bu ihtiyacı kişisel, güncel ve hukuki nitelikte olmalıdır. Hukuki yararı dava şartı olarak düzenleyen 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114. maddesinin gerekçesinde de bu husus açıkça vurgulanmıştır. Hukuki yarar bir dava şartı olup hüküm kesinleşinceye kadar davada hukuki yararın mevcut olması gerekmektedir (Emel Hanağası, Davada Menfaat, Ankara, Birinci Baskı, 2009, s.155, 341-344).

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgular karşısında, somut uyuşmazlıktaki tespit talebi bakımından davacının hukuki yararı kalmamıştır. Bu itibarla davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

24.04.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.